

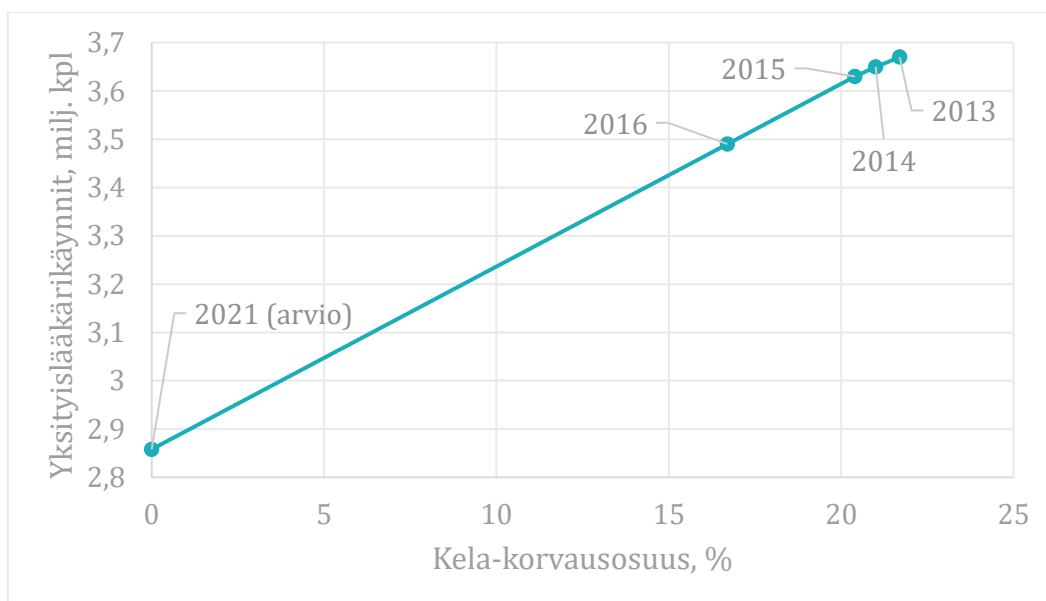
Kuntaliiton sote-laskelmissa yli miljardi ilmaa

Kuntaliitto julkaisi viime viikolla näkemyksiään hallituksen sote-esityksen vaikutuksista julkiseen talouteen. Hyvinvointiala ry perkasi Kuntaliiton apulaisjohtaja Vuorenon laskelman kohta kohdalta. Kuntaliiton kielteinen kanta sote-uudistusta kohtaan paistaa läpi, sillä muistiossa esitetyt soten lisäkustannukset ovat todellisuudessa lähempänä nollaa kuin miljardia euroa.

1. Yksityiset lääkäripalvelut ja Kela-korvaukset

Kuntaliitto olettaa, että sote-uudistukseen liittyvä Kela-korvausten poisto tappaisi yksityisrahoitteen sairaanhoidon täysin. Tämän johdosta julkiset sote-kustannukset kasvaisivat 640 milj. euroa. Tämä on rajusti virheellinen oletus. Kelan tutkimuksen mukaan vuoden 2016 kela-korvausten merkittävät leikkaukset vähensivät lääkärikäyntejä suhteessa väestöön vain 2,7 prosenttia. Kelan mukaan suuri osa yksityisten palvelujen käyttäjistä jää käyttämään näitä palveluja myös täysin omakustanteisesti.

Vuoden 2016 leikkausten perusteella voidaan karkeasti arvioida, että julkisrahoitteen järjestelmän puolelle siirtyy noin 180 milj. euron edestä palveluja. Jos asiakasmaksut ovat keskimäärin 20 prosenttia, niin julkistalouden menot kasvavat vain noin 140 milj. euroa. Samalla kela-korvausten menot laskevat noin 160 milj. euroa, mikä tekee uudistuksesta kustannusneutraalin. Kuva 1 selventää arvion taustalla olevaa logiikkaa, jonka mukaan esim. yksityislääkärikäynnit pysyisivät lähes 3 milj. käynnin tasolla, vaikka kela-korvausosuus olisi nolla.

Kuva 1. Arvio lääkärikäyntien määrästä ilman kela-korvauksia

Kuntaliitto olettaa myös, että palvelujen käyttö lisääntyy, kun "yksityispotilaiden asiakkaan maksamat korvaukset laskisivat murto-osaan nykyisestä tasostaan". Tämä on jälleen täysin virheellinen oletus. Kysyntä kasvaa vain sairastavuuden myötä, koska terveystalvakuu palveluja ei käytetä huvin vuoksi. Tuottajilla ei ole myöskään kannusteita ylihoitoon kapitaatioperusteisessa toimintaympäristössä.

Edellä mainitussa arviossa ei ole lainkaan otettu huomioon terveystalvakuuusten kasvavaa suosiota, mikä osaltaan lisää kysyntää yksityisrahoitteisessa järjestelmässä.

2. Työterveyshuolto

Kuntaliitto olettaa edellä mainittua vastaavasti, että sote-uudistus lopettaisi Suomesta myös työterveyshuollon sairaanhoitoa koskevat palvelut (ns. Kela II -palvelut). Työnantaja voi jo nyt jättää sairaanhoitopalvelut työntekijän omalle vastuulle. Kuitenkin 76 % työnantajista on päättänyt järjestää työntekijöilleen myös sairaanhoitopalveluja työterveyshuollon osana.

Työterveyshuollon sairaanhoidon kustannukset korvausten jälkeen työnantajille ovat vain noin 150 euroa työntekijää kohden. Vastineena työnantaja saa työntekijät nopeasti hoitoon ja takaisin töihin. Työterveyshuolto tulee säilymään jatkossakin julkisrahoitteisia palveluja nopeampana väylänä. Sote-uudistus parantaa palvelujen saatavuutta julkisessa järjestelmässä. Tämä on ollut suomalaisen terveydenhuollon pahimpia kipupisteitä. Vaikka jonotusajat julkisella puolittuisivat, olisi työterveyshuolto edelleen monta kertaa nopeampi.

Julkisrahoitteisen järjestelmän jonojen lyhentymisen vuoksi jotkin pienemmät työnantajat voivat luopua työterveyshuollon sairaanhoitopalveluista, mutta vaikutus on marginaalinen.

3. Palkkakustannusten nousu

Kuntaliitto jatkaa lennokasta linjaansa palkkaharmonisaation kustannuksien osalta. Kuntaliiton 700 milj. euron arvio tarkoittaa sitä, että palkat nousisivat tehtäväkohtaisesti 9. desiiliin tasolle. Palkkojen harmonisaatio ei tule toteutumaan näin äärimmäisenä. Palkkojen korottaminen mediaanitasolle maksaisi 75 milj. euroa, mikä lienee lähempänä totuutta.

700 milj. euron päälle Kuntaliitto vetää vielä hihasta 300 milj. euroa, jolloin saadaan kätevä 1 000 milj. euron tasaluku. Oikeampi arvio lienee luokkaa 100 – 200 milj. euroa, joka jaksottuu esim. viidelle vuodelle. Tämä riittää tarvittaviin palkankorotuksiin valtaosalle henkilöstöstä. Sote-henkilöstön piirissä eläköityminen on lähivuosina suurta ja hallinnon kokoaminen suuremmille hartioille mahdollistaa henkilöstöressurssien tehokkaamman käytön.

4. Investointien lainanhoitomenojen nousu

Kuntaliiton mukaan sote-kiinteistöinvestointien lainanhoitomenot kasvaisivat, koska Kuntien Takauskeskus ei voisi taata Maakuntien tilakeskukselle siirtyviä ja sen ottamia uusia lainoja. Tämä näkökulma on virheellinen. EU:n vakavaraisuusdirektiivin 116 artiklassa todetaan seuraavasti:

”Saamisia julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta voidaan poikkeustapauksissa käsitellä kuten saamisia siltä valtiolta tai niiltä aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta, joiden lainkäyttöalueella ne toimivat, mikäli kyseisen lainkäyttöalueen toimivaltaisten viranomaisten näkemyksen mukaan saamiset eivät eroa toisistaan riskin osalta valtion tai aluehallinnon ja paikallisviranomaisten antaman asianmukaisen takauksen vuoksi.”

Euroopan pankkiviranomainen ylläpitää [listaa 116 artiklan mukaisista julkisyhteisöistä](#), joiden lainojen tai takausten yhteydessä ei pankilta tarvita lainkaan omaa pääomaa. Kuntien Takauskeskus on tällä listalla mukana. Asia ei ole muuttumassa miksikään.

Euroopan pankkiviranomaisen sääntely ja sote-järjestelmän ei-taloudellinen luonne mahdollistavat ns. nollariskipainon kaikille Kuntien Takauskeskuksen takaamille lainoille. Lainanhoitomenot eivät edellä mainitun johdosta kasva yhtään.

5. Yhteenveto

Menoja lisäävät tekijät vuositasona, milj. euroa

	Kuntaliitto	Tämän raportin arvio
Valtion rahoitusvastuun kasvu Kela-korvauksiin verrattuna	640	0
Työterveydenhuollon sairaanhoidon korvaaminen sote-järjestelmällä	175	~ 0
Palkkakustannusten ylimääräinen nousu (jaksotettu 5 vuodelle)	100 – 200	20 – 40
Sairaalinvestointien korkokustannusten nousu	150	0
Yhteensä	1 065 – 1 265	20 – 40

Yhteenvedosta nähdään, että Kuntaliiton laskelmissa on ilmaa yli miljardi euroa. Myös palkkaharmonisaatio on syytä ajatella osaksi sote-uudistuksen investointia. Lopputuloksena on tuottavampi, tehokkaampi ja asiakaslähtöisempi sote-järjestelmä. Siitä kiittävät myös veronmaksajat ja kuntatalous.

Lisätiedot:

Joel Kuuva

talous- ja veroasiantuntija

050 414 6444

joel.kuuva@hyvinvointiala.fi